

In het huis van de pottenbakker Jeremia 18.1-11

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2013; Arnhem-Nijmegen 2019

Roept God jou om mee te doen aan Zijn zending? Als je deel uitmaakt van de kerk van Jezus Christus, kun je daar niet omheen.

Wie bij het lichaam van Christus op aarde hoort, deelt automatisch ook in de opdracht van Christus op aarde. De vraag is dus niet óf God je roept, maar tot welke taak of bediening binnen Zijn zending Hij je roept.

1. Het werk van de pottenbakker

Jeremia kreeg de opdracht om naar het huis van de pottenbakker te gaan en te kijken hoe hij werkte.

Zo'n werkplaats was in de dorpen van het oude Midden-Oosten een heel vertrouwd beeld. Zo vertrouwd zelfs, dat je vandaag de dag op vrijwel iedere archeologische vindplaats in Egypte overal scherven van aardewerk tegenkomt. Archeologen zijn daar vooral in geïnteresseerd als er een inscriptie op staat. Is dat niet het geval, dan zijn zulke scherven meestal niet bijzonder, omdat er eenvoudigweg zo veel van zijn.

God gebruikte iets heel gewoons, een pottenbakker en zijn werkplaats, om ons iets te leren. Hij spreekt vaak door de gewone dingen om ons heen, als wij maar ogen hebben om het te zien.

Natuurlijk spreekt God door Zijn Woord. Maar is de Bijbel zelf niet ook een verzameling verhalen en ervaringen van mensen die God leerden kennen door wat zij in de wereld om zich heen zagen?

God spreekt ook door de schoonheid van de natuur en soms juist door de gebrokenheid ervan. Ook gebruikt Hij andere mensen om tot ons te spreken. En heel vaak spreekt God door de omstandigheden waarin wij leven.

Daarom is een open houding tegenover het leven en tegenover andere mensen belangrijk. Zo staan we open voor wat God ons wil zeggen. Maar boven alles luisteren wij naar Gods Woord.

De kerk speelt hierin een centrale rol. Zij bewaart de boodschap van God. Door de eeuwen heen heeft de kerk Gods Woord zorgvuldig bewaard. Zij heeft geleerd hoe Gods Woord moet worden verstaan en heeft inmiddels tweeduizend jaar ervaring opgebouwd.

Als wij denken dat wij het beter weten dan de kerk van God, kan dat een teken zijn van te veel individualisme of misschien zelfs van trots. Het is veel wijzer om samen, als gemeente van Christus, Gods wil te zoeken. Want de gemeente is het lichaam van Christus. Juist in dat lichaam maakt God Zich bekend aan ons en aan anderen.

Wat zag Jeremia nu in het huis van de pottenbakker?

Toen ging ik naar het huis van de pottenbakker, en zie, hij was bezig zijn werk op de draaischijf te maken. (Jer.18.3)

Het Hebreeuwse woord voor 'draaischijf' betekent letterlijk 'twee stenen'. De pottenbakker zat op een bankje en bracht met zijn voet een grote ronde steen in beweging. Die was verbonden met een kleinere ronde steen erboven, waarop hij zijn aardewerk vormde.

Van een klomp klei maakte de pottenbakker langzaam een beker, een vaas, maar meestal een kruik. In de oudheid had ieder huis kruiken nodig om water of wijn in te bewaren. Omdat die gemakkelijk braken, had de pottenbakker altijd werk. Steeds weer maakte hij nieuwe kruiken en andere gebruiksvoorwerpen waar mensen om vroegen. Uit een vormeloze klomp klei kon een pottenbakker iets heel moois maken.

Jeremia zag de pottenbakker aan het werk.

Maar de pot die hij van de klei maakte, mislukte in de hand van de pottenbakker. Daarom maakte hij daarvan opnieuw een andere pot, zoals het goed was in de ogen van de pottenbakker om die te maken. (Jer. 18.4)

Toen begreep Jeremia de boodschap. Wij mensen zijn als klei in Gods hand.

2. Gods boodschap aan Israël

De les die Jeremia leerde uit wat hij de pottenbakker zag doen, was deze vraag van God aan Israël:

Zou Ik met u niet kunnen doen zoals deze pottenbakker? (Jer. 18.6)

God is als de pottenbakker en Israël is als de klei. Hij is God; zij zijn slechts mensen. Wat moest Gods volk uit deze vergelijking leren?

God zegt door Jeremia eigenlijk: "Ik heb het recht om met jullie te doen wat Ik wil, en Ik heb ook de macht om dat te doen. Jullie zijn in Mijn hand niet meer dan een klomp klei."

God is almachtig. Hij kan met ons doen wat Hij wil. Maar let goed op: Hij is niet grillig. Hij is niet zoals de Griekse goden op de berg Olympus, die voor hun plezier af en toe naar de aarde kwamen om met mensen te spelen, hen te plagen en hun leven moeilijk te maken om er zelf om te lachen.

En Hij is ook niet zoals de god van de islam, wiens grootheid volgens de islam juist zichtbaar wordt doordat hij kan doen wat hij wil, zonder gebonden te zijn aan een verbond of aan morele regels.

Onze God is almachtig, maar alles wat Hij doet is in overeenstemming met Zijn Woord. En Zijn Woord, dat volmaakt zichtbaar is geworden in Jezus Christus, is volledig in overeenstemming met Gods eigen karakter.

Voor Israël betekende deze boodschap dat zij niet met God konden spelen. Zij kenden de woorden die God op de Sinaï door Mozes tot hen had gesproken. God is wie Hij zegt dat Hij is, en Hij behandelt Zijn volk overeenkomstig de woorden die Hij tot hen gesproken heeft.

Denk niet dat je God kunt bedriegen of Zijn woorden kunt omzeilen. Zijn woorden laten zien wie Hij is. Hij heeft een verbond gesloten met Zijn volk, en de voorwaarden van dat verbond zijn duidelijk. Gods volk moet Hem dienen en gehoorzamen: God liefhebben met heel je hart en alle mensen liefhebben zoals God hen liefheeft.

Dat is toch duidelijk?

Jeremia maakte Israël ook duidelijk dat zij geen bijzondere positie bij God konden opeisen. Geboren zijn binnen het verbondsvolk gaf geen enkel voorrecht aan mensen die God niet gehoorzaamden en niet voor Hem leefden. God zegt dat Hij de andere volken op dezelfde manier behandelt als Israël. De gelijkenis van de pottenbakker en de klei gaat dus niet alleen over God en Israël, maar over God en alle volken.

Laten we daarom nog eens goed luisteren naar de verzen 7-10:

Het ene ogenblik spreek Ik over een volk en over een koninkrijk om het uit te rukken, af te breken en te gronde te richten. Maar als dat volk, waarover Ik gesproken heb, zich bekeert van zijn kwaad, dan zal Ik berouw hebben over het kwaad dat Ik het dacht aan te doen. En het andere ogenblik spreek Ik over een volk en over een koninkrijk om het te bouwen en te planten. Maar als het doet wat kwaad is in Mijn ogen, door niet naar Mijn stem te luisteren, dan zal Ik berouw hebben over het goede waarmee Ik gezegd had het goed te zullen doen. (Jer. 18.7-10)

Eigenlijk lezen we hier dat Israël behandeld wordt zoals God alle mensen behandelt. Later hebben de apostelen dit verder uitgewerkt, nadat onze Heere Jezus voor de hele mensheid gestorven en opgestaan was. De boodschap van zowel de profeten van het Oude Testament als van de apostelen van het Nieuwe Testament is dat God geen onderscheid maakt tussen mensen.

God had grote plannen met Israël. Maar als zij niet wilden luisteren, zouden zij worden neergehaald als een mislukte pot die door de pottenbakker wordt weggegooid. Dat is een ernstige waarschuwing voor Israël.

Maar omdat God alle volken op dezelfde manier behandelt en altijd handelt overeenkomstig Zijn karakter, geldt diezelfde waarschuwing natuurlijk ook voor ieder mens, uit welk volk wij ook afkomstig zijn.

3. De boodschap voor ons en voor alle volken

God waarschuwt mensen en dreigt met de gevolgen van een leven zonder Hem. Maar Hij biedt ons ook het evangelie aan. Luister naar het evangelie in de woorden van Jeremia, vers 11:

Nu dan, zeg toch tegen de mannen van Juda en tegen de inwoners van Jeruzalem: Zo zegt de HEERE: Zie, Ik bereid onheil tegen u voor en Ik bedenk een plan tegen u. Bekeer u toch, ieder van zijn slechte weg, en verbeter uw wegen en uw daden. (Jer. 18.11)

God kan met ieder volk doen wat Hem behaagt, maar Zijn verlangen is dat alle volken behouden worden. Hij nodigt Israël uit om zich tot Hem te bekeren, en diezelfde uitnodiging richt Hij aan alle mensen. Over de hele wereld nemen mensen die uitnodiging aan. Er is geen enkel volk waar geen mensen zijn die Jezus Christus volgen.

Wist je dat meer dan twee miljard mensen op aarde zich naar onze Heere Jezus Christus noemen? Dat is ongeveer één op de drie mensen op aarde.

Sinds de komst van Jezus Christus in onze wereld zijn er misschien vijftig of vijftig generaties voorbijgegaan. Dat is eigenlijk nog maar heel kort. In die tijd is de kerk van God gegroeid van twaalf discipelen naar meer dan twee miljard christenen.

Wat zal God in onze generatie doen? Dat weten we nog niet. Maar één ding is duidelijk: zoals Hij onze voorouders riep, zo roept Hij ook ons om alle mensen te vertellen over de liefde van God.

Hij wil voor alle mensen een Vader zijn. Door het gezamenlijke getuigenis van de generaties vóór ons zijn wij, samen met miljarden anderen, tot Christus gekomen.

Nu hebben wij op onze beurt een boodschap voor de twee derde van de wereld die Hem nog niet volgt. En net zoals Jeremia tegen Israël zei, zeggen wij vandaag tegen onze vrienden: "Bekeer u toch, ieder van zijn slechte weg, en verbeter uw wegen en uw daden."

In de woorden van het Nieuwe Testament betekent dat: "Laat u met God verzoenen door Jezus Christus. Word deel van Gods nieuwe volk. Leef voor Hem." Dat is de boodschap die wij nodig hebben, de boodschap die Egypte nodig heeft, en de boodschap die de hele wereld nodig heeft.

Al in het Oude Testament ging Gods hart uit naar alle volken. Mensen die zich tot Hem keerden, konden deel worden van Gods volk. Toen Israël uit Egypte trok, gingen veel Egyptenaren met hen mee om deel uit te maken van Gods verbondsvolk.

En in de eeuwen daarna sloten nog veel meer mensen uit andere volken zich bij Gods volk aan. Denk maar aan Ruth uit Moab en aan de vele niet-Joden die we in het Nieuwe Testament tegenkomen: mensen die zich bij de synagoge hadden aangesloten vanwege haar boodschap.

Veel van die niet-Joodse bezoekers van de synagogen waren ook de eersten die de boodschap van de apostelen aannamen. Dat was zo'n bevrijdende boodschap, omdat de apostelen leerden dat zij niet eerst de cultuur van Israël hoefden over te nemen voordat zij volledig door God werden aangenomen.

Gods volk bestaat uit allen die Jezus Christus willen volgen, ongeacht hun cultuur of taal. Iedereen is welkom zoals hij of zij is.

Daarom moeten ook onze armen wijd openstaan voor mensen van buiten, net zoals dat het geval was toen Israël uit Egypte trok en ook in de tijd van Jeremia. Iedereen mag aanschuiven aan Gods feestmaal en deel worden van Gods wereldwijde volk.

Wij zetten onze armen wijd open. Dat betekent niet alleen dat wij wachten tot mensen naar ons toekomen. Overeenkomstig het evangelie van onze Heere gaan wij juist ook naar alle volken en naar alle mensen. Wij zoeken hen op, vertellen hun over onze Heere en roepen hen op zich tot Hem te bekeren.

Alle mensen zijn als klei in Gods hand. Hij wil van ieder van ons iets moois maken. Hij wil ons gebruiken tot Zijn eer. Als gemeente en als individuele christenen verheerlijken wij Hem het meest wanneer wij doen wat Hij van ons vraagt.

Tenslotte

En wat God van ons vraagt, is glashelder. Hij roept ons tot Zijn zending. Hij roept ons om te bidden voor Zijn zending, om te bidden voor zendelingen,

om hen financieel en op andere manieren te ondersteunen die het evangelie verspreiden. En misschien roept Hij jou wel om zelf te gaan.

Luister goed... Misschien roept Hij jou om Hem te dienen in de zending, hier in je eigen omgeving of ergens anders.

Vraag God in gebed wat jouw taak is in Zijn zending. Wij verlangen ernaar God te eren door goede klei in Zijn hand te zijn, zodat Hij ons kan vormen zoals Hij dat wil.

Geef daarom je leven aan Hem. Geef Hem je tijd, je geld en je gebeden. Dien Hem, hier of ver weg.

Laat God tot je spreken en geef Hem de ruimte om richting te geven aan je leven.

+In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.